

Oppdal kommune
Inge Krokanns veg 2
7340 OPPDAL

Saksbehandler, innvalgstelefon

Marte Synnøve Lilleeng, 74168224

Gir tillatelse til skadefelling av en (1) jerv - Åmotsdalen - Oppdal

Oppdal kommune v/Jenny Heggvold fikk torsdag 19. august 2021 kl. 10:30 tillatelse til skadefelling av en (1) jerv etter muntlig dialog og skriftlig søknad om tillatelse til skadefelling av tre jerv, datert 16. august. Tillatelsen gjelder deler av Oppdal kommune sør. Bakgrunnen for søknaden var funn av fire lam påvist drept av jerv. Etter at skriftlig søknad ble levert er det dokumentert ytterligere en skade forvoldt av jerv, denne er av nyere dato enn skadene som forelå ved søketidspunkt. En pågående skadesituasjon med dokumentert kadaverfunn, skadepotensiale, at området ligger utenfor forvaltningsområdet for jerv og at beitedyr skal ha prioritet, legges til grunn for beslutningen. Tillatelsen er gyldig til 26. august 2021 kl. 12:00, eller til det eventuelt er felt en jerv. Vedtaket kan påklages innen tre uker.

Søknaden

Vi viser til søknad fra Oppdal kommune datert 16. august 2021 om tillatelse til skadefelling av jervetispe med valper i Åmotsdalen, Dindal og Soløyfjellet beitelag i Oppdal kommune. Søknaden begrunnes med funn av til sammen fire kadaver påvist tatt av jerv. Det er også observert flere sau som mangler lam, og det poengteres at de påviste skadene strekker seg ut i tid, noe som tolkes som at jervene har oppholdt seg i området i lengre periode.

Den 17. august la kommunen ved et tillegg til søknaden, der det søkes om at pga. samtidig pågående fellingsforsøk nord i kommune, slik at antall tilgjengelig mannskap er begrenset, ønsker de at villreinjegere som har jaktkort på villrein i skadefellingsområdet, og som har lisens for jerv, etter avtale med fellingsleder kan bistå fellingslaget fra og med 20. august 2021.

Hjemmelsgrunnlaget

Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) og forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) danner den juridiske rammen for Statsforvalterens vedtak i saken.

Politiske og forvaltningsmessige føringer

Norsk rovviltforvaltning skal skje innenfor rammen av bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsettingen etter rovviltforliket av 2011 og 2004, og den videre oppfølging av disse.

Det nasjonale bestandsmålet for jerv ble etter behandling i St.meld. nr. 15 (2003-2004) satt til 39 årlige ynglinger, jf. Inst. S. nr. 174 (2003-2004) og rovviltforskriften § 3. Bestandsmålet for region 6 (Møre og Romsdal og Trøndelag) er satt til 10 årlige ynglinger av jerv.

Regional forvaltningsplan for rovvilt i region 6

Det er utarbeidet en forvaltningsplan for rovvilt i region 6 – Møre og Romsdal og Trøndelag. Gjeldende plan ble vedtatt av rovviltnemnda 22. mars 2018. Forvaltningsmålet for jerv i regionen er av rovviltnemnda fordelt på fylkene i regionen, med tre ynglinger i Møre og Romsdal og syv i Trøndelag. Målsettingen er at det regionale bestandsmålet (og de fylkesvise bestandsmålene) oppnås innenfor forvaltningsområdet og at bestanden skal være mest mulig jevnt fordelt.

Hele forvaltningsplanen, med bl.a. avgrensningene av forvaltningsområdet for jerv finnes her:

<https://www.Statsforvalteren.no/globalassets/fm-trondelag/dokument-fmtl/miljo-og-klima/rovvilt/forvaltningsplan-for-rovvilt-i-region-6-midt-norge-more-og-romsdal-og-trondelag.pdf>

Betingende fellingstillatelser

Rovviltnemnda i region 6 har i vedtak den 23. april 2021 fastsatt en kvote på 5 betingede skadefellingstillatelser på jerv i region 6 i perioden 1. juni 2021 - 15. februar 2022. Det er så langt felt 2 jerv av denne kvoten. Gjenstående kvote er altså 3 jerv.

Prinsipper for offentlig beslutningstaking

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1):

«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur». Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelses-områder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. også prinsippet om geografisk differensiert rovviltforvaltning. Statsforvalteren viser til rovviltnemndas vurderinger av nml. § 5 ved fastsettelsen av kvote for betingede skadefellingstillatelser på jerv i vedtak datert 23. april 2021. Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Statsforvalteren viser til at dette vedtaket blant annet baserer seg på kunnskap om artens bestandssituasjon. Vi viser til Rovdata som har ansvaret for drift og formidling av data fra det nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt. Vi viser også til vurderinger gjort av rovviltnemnda i vedtak datert 23. april 2021 om kvote for betinget skadefelling av jerv, der rovviltnemnda konstaterer i sine vurderinger at bestanden av jerv lå over det fastsatte bestandsmålet for regionen i 2020, og over bestandsmålet når tre års gjennomsnitt ble benyttet som grunnlag (2018 – 2020). Jerv overvåkes primært ved registreringer av ynglinger på hilokaliteter, samt ved DNA-analyser av innsamlet ekskrement og hår. Foreløpige data for antall ynglinger av jerv i region 6 viser 16 dokumenterte og antatte ynglinger. Antall ynglinger i 2020 lå på 17 ynglinger, godt over det regionale bestandsmålet. På bakgrunn av disse opplysningene anser Statsforvalteren i Trøndelag at kravet til kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldlovens § 8 er tilstrekkelig ivarettatt.

Føre-var-prinsippet i nml. § 9 kommer hovedsakelig til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Statsforvalteren er av den oppfatning at det ikke er tilfellet i denne saken, (jf. beskrivelse av kunnskapsgrunnlaget § 8), og mener derfor av føre-var-prinsippet kan tillegges mindre vekt i denne saken. Naturmangfoldloven § 10 slår fast at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Jervebestanden ligger over regionens bestandsmål. Dette sammen med at vedtaket omhandler avslag på søknad om skadefellingstillatelse på jerver medfører at nml. § 10 ikke tillegges vekt i denne saken. Vedtaket gjelder skadefellingsforsøk på jerv, og skal normalt sett ikke gi noen miljøforringelse. Statsforvalteren anser derfor § 11 som lite relevant i denne saken. For å unngå skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike metoder, teknikk og lokalisering som gir de beste samfunnsmessige resultater. Det åpnes ikke for bruk av motorisert ferdsel i forbindelse med skadefellingsforsøket. Statsforvalteren anser med dette at § 12 er hensyntatt.

Statsforvalterens vurdering

Rovviltforlikets punkt 2.2.19 sier at soneinndelingen skal forvaltes tydelig. Det følger av rovviltforliket av 2011, forvaltningsplanen i region 6, samt føringer fra KLD at i de områder som er definert som prioriterte beiteområder skal næringsutøverne kunne påregne at rovvilt ikke vil være til hinder for tradisjonell drift med dyr på utmarksbeite. Det omsøkte fellingsområdet ligger i sin helhet i beiteprioritert område med tanke på jerv i region 6.

Statsforvalterens myndighet til å iverksette en betinget skadefelling reguleres av rovviltforskriften § 9. Skadefelling etter 1. juni er hovedsakelig et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner. Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Fellingstillatelse kan bare gis dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning slik dette er nedfelt bl.a. i forvaltningsplanen. For å vurdere dette, skal de opplistede skjønnskriteriene i annet ledd i rovviltforskriften § 9 drøftes i forhold til den aktuelle og/eller fremtidige skadesituasjonen og det aktuelle geografiske fellingsområdet.

a) Områdets betydning som beitemark

Åmotdalen i Oppdal er viktig som beiteområde både for sau og tamrein. Åmotdalen beitelag slipper om lag 1000 sau og lam og Soløyfjell beitelag slipper om lag 1700 sau og lam på utmarksbeite. I hele Oppdal kommune ble det i 2020 sluppet ca. 45 000 sau og lam på utmarksbeite (tall hentet fra organisert beitebruk).

b) Skadenes omfang og utvikling

Denne beitesesongen er seks lam dokumentert drept av jerv i Åmotdalen (4), Tjønnglupen (1) og Dindalen (1), med antatt skadedato 12. juli - 15. august 2021. Det nyeste kadaveret, funnet i Åmotdalen etter at Statsforvalteren mottok søknad om skadefelling. Statsforvalteren har fått melding om at ytterligere et kadaver er funnet, men ennå ikke undersøkt av SNO. Basert på antatt grad av gjenfinning av kadaver etter jerv vurderer Statsforvalteren skadeomfanget som relativt stort. Likevel tyder ikke de foreliggende skadene på at det er en akutt pågående skadesituasjon.

c) Potensialet for fremtidige skader

Det er mye beitedyr i Åmotdalen, og området er et beiteprioritert område der det ifølge forvaltningsplanen for rovvilt i region 6 ikke er bestandsmål for jerv. Forekomst av jerv i Oppdal medfører et potensiale for fremtidige skader. Det skal praktiseres en lavere terskel for å gi tillatelse til felling av jerv i dette området sett i forhold til områdene innenfor forvaltningsområdet for jerv.

Skadehistorikken i området viser at det i løpet av 2019 og 2020 har blitt påvist totalt seks lam drept av jerv i området. Erfaringsmessig øker predasjonstakten til jerv i slutten av august og september. Statsforvalteren vurderer derfor at potensialet for fremtidig skade er stort.

d) Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Søknad om felling foreligger når det gjenstår relativt mye av beitesesongen, noe som gjør tidlig sanking mindre aktuelt. Statsforvalteren anser at det ikke er aktuelt å gjennomføre tidlig sank på nåværende tidspunkt. Beitelagene har tidligere i sesongen mottatt midler til intensivt ekstraordinært tilsyn.

Videre vurderinger

Oppdal kommune har søkt om skadefelling av tre jerv. Dette er basert på observasjon av tre individer sammen tidligere i sommer. Skadefelling har til hensikt å ta ut skadevoldende individ. Det er ikke gjort observasjoner av flere jerv sammen etter 13. juli i det omsøkte området. Statsforvalteren finner derfor på nåværende tidspunkt kun grunnlag for å gi tillatelse til felling av en jerv.

Oppdal kommune har også lagt ved tilleggssøknad der de ber om at alle villreinjegere med lisen for jakt på jerv kan innlemmes i fellingslaget fra og med 20. august. Fellingstillatelsen blir gitt med vilkår om at fellingsforsøket rettes mot områdene hvor de siste skadene foreligger. Dette for å sikre at det er det skadevoldende individet som tas ut. Statsforvalteren finner ikke dette hensiktsmessig å åpne for en generell inkludering av villreinjegere. Fellingsleder må på forhånd levere en liste over aktive deltagere på fellingslaget.

Statsforvalterens konklusjon

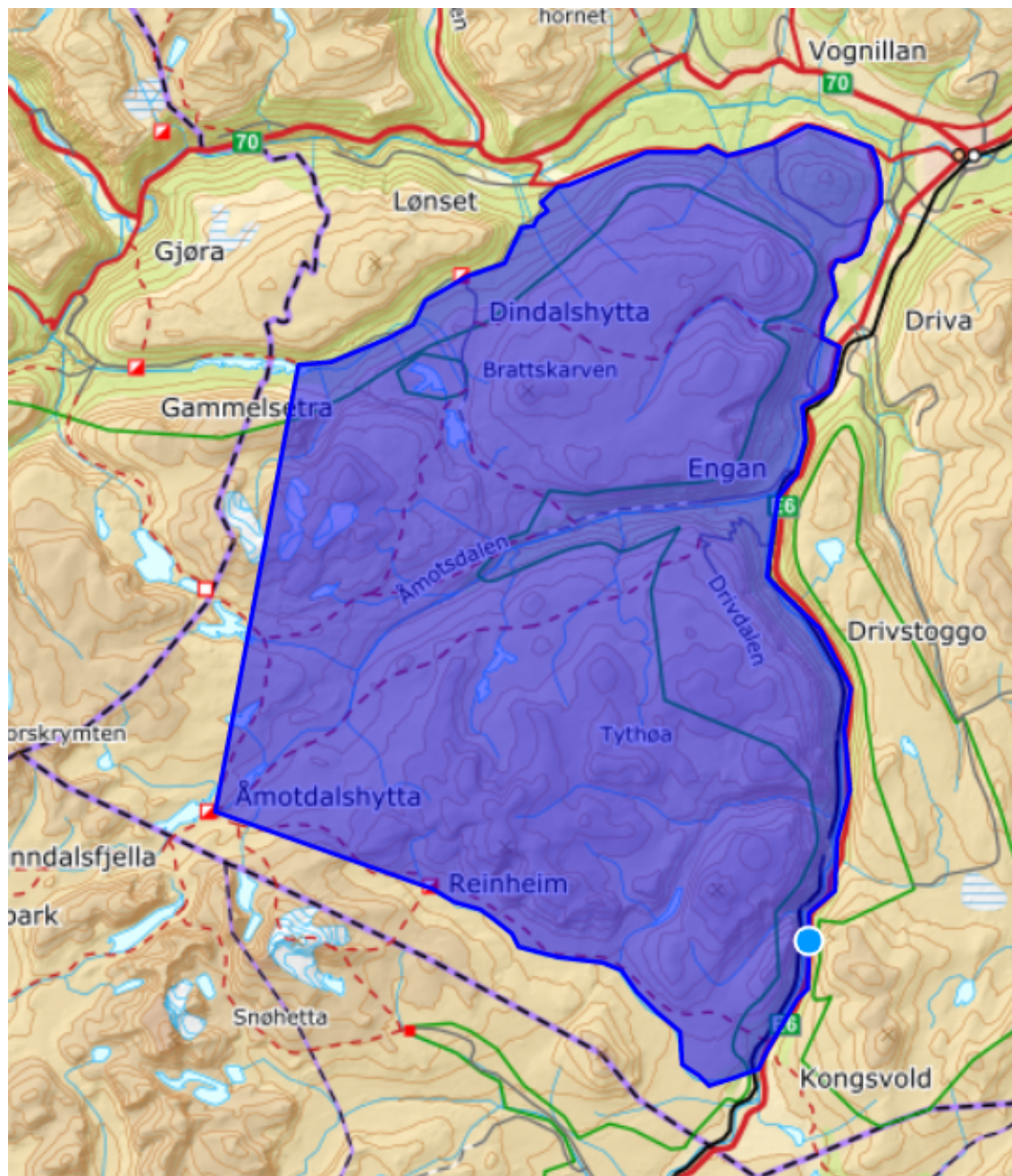
Skadefelling skal være et virkemiddel for å ta ut et bestemt skadevoldende individ av rovdyr, og ha til hensikt å stanse en større skadeutvikling. Det er påvist totalt seks lam drept av jerv i Åmotsdalen og Soløyfjell beitelag. En av skadene er relativt fersk. Skadesituasjonen betraktes derfor som pågående og potensialet for fremtidige skader er forholdsvis stort ut ifra et antall dyr på utmarksbeite. Statsforvalteren mener at det utfra foreliggende kunnskap er grunnlag for å gi tillatelse til skadefelling av en (1) jerv i søndre deler av Oppdal kommune (se kart).

Fellingsleder må på forhånd levere en liste over aktive deltagere på fellingslaget.

Vedtak

Med hjemmel lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 og § 77, jf. forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt § 9 **gir Statsforvalteren i Trøndelag skadefellingstillatelse på en (1) jerv i søndre deler av Oppdal kommune under følgende forutsetninger:**

1. Fellingstillatelsen gjelder fra og med torsdag 19. august 2021 kl. 10:30 til torsdag 26. august kl. 12:00.
2. Tillatelsen gjelder i et område som er avgrenset av E6 og fylkesvei 6522 mot øst, fylkesvei 6518 og setervei inn til Storvatnet mot nord, deretter innenfor rett linje til Åmotdalshytta, videre til Reinheim og langs Stropla øst til E6 (se kart under).

Området hvor skadefellingstillatelsen er gyldig er skravert med blått.

3. Skadefellingstillatelsen gis til Oppdal kommune, og kommunen må oppnevne fellingsleder som har ansvaret for selve fellingsforsøket. Alle som deltar i fellingslag, skal gjøres kjent med dette brevets innhold. Sammensetningen av fellingslaget skal meddeles Statsforvalteren i Trøndelag før jakt iverksettes.
4. Ved felling av jerv skal det nyttes våpen og ammunisjon godkjent for lisensfelling av jerv.
5. Felling eller forsøk på felling av jerv skal omgående meldes til Statsforvalteren i Trøndelag på telefon 930 60 221. Meldingen skal inneholde opplysninger om tid og sted for felling, og fellingsstedet skal kunne påvises dersom Statsforvalteren krever det.
6. Kommunen kan søke om dekning for direkte og dokumenterte kostnader med fellingsforsøket begrenset oppad til kr 30 000,-, jf. rovviltforskriftens § 9. Budsjettrammen for godtgjøring i forbindelse med fellingsforsøket settes til kr 56 000,- (fem personer pr. dag i syv dager á kr 1 600,-).

7. Den/de som sårer jerv under forsøk på felling i henhold til tillatelsen, plikter å gjøre det en kan for å få avlivet jerven. Statsforvalteren i Trøndelag og nærmeste politimyndighet skal uten opphold underrettes. Statsforvalteren avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling eller jakt skal bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk. Vedkommende plikter å forvisse seg om påskutt dyr er truffet.
8. Jerv som blir felt på denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt jerv uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet.
9. Dersom det ikke er mistanke om noen uregelmessigheter ved felling som kan medføre politietterforskning, er fellingsleder ansvarlig for at felt jerv ivaretas og håndteres etter instruks for ivaretagelse av døde rovdyr (<http://nidaros.nina.no>). Dersom det i motsatt fall er grunnlag for å påregne behov for etterforskning skal dyret ikke åpnes og ikke flyttes fra fallstedet. Statsforvalteren og politiet skal da underrettes snarest.
10. Felling og forsøk på felling i henhold til denne tillatelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35.
11. Statsforvalteren i Trøndelag kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.

Klageadgang

Dette vedtaket kan etter reglene i forvaltningsloven påklages innen 3 uker etter at avgjørelsen er mottatt/ gjort tilgjengelig på www.miljovedtak.no. En eventuell klage rettes til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren. Klagen skal nevne det vedtak som klagen gjelder og nevne den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og eventuelle opplysninger av betydning for saken bør nevnes.

Med hilsen

Anne Sundet Tangen (e.f.)
fungerende klima- og miljødirektør
Klima- og miljøavdelingen

Marte Synnøve Lilleeng
seniorrådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Miljødirektoratet	Postboks 5672 Torgarden	7485	TRONDHEIM
Statens naturoppsyn	Postboks 5672 Torgard	7485	TRONDHEIM